

N:o 77.

Ank. till Riksd. kansli den 26 mars 1909, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts i punkten 1 under sjunde hufvudtiteln af statsverkspropositionen gjorda framställning angående öfvergångsstat för kammarkollegium.

(2 U. A.)

I punkten 1 under sjunde hufvudtiteln af den till Riksdagen den 14 sistlidne januari aflåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behof har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, med godkännande af det enligt statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 12 januari 1909 tillstyrkta förslag till öfvergångsstat, höja det för kammarkollegium uppförda ordinarie anslaget, nu 122,100 kronor med 1,300 kronor, eller således till 123,400 kronor.

I detta ämne har departementschefen till det statsverkspropositionen bilagda statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 12 januari 1909 anfört följande:

»I nådig proposition den 13 mars 1908 framlade Kungl. Maj:t för Riksdagen förslag till reglering af löneförhållandena m. m. vid kammarkollegium. Detta förslag, hvilket var ställt i samband med och uttryckligen gjordes beroende därpå, att, på sätt i annan af Kungl. Maj:t till samma års Riksdag aflåten nådig proposition, innefattande förslag till vissa ändringar i regeringsformen och riksdagsordningen m. m., föreslagits, en särskild högsta domstol för pröfning

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 4 Saml. 1 Afd. 48 Häft. (N:o 77.)

af administrativa besvärsmål under nu innevarande år blefve inrättad och trädde i verksamhet, förutsatte en hufvudsakligen af sistnämnda förslag föranledd begränsning i kollegii ämbetsverksamhet och innebar därför ock indragning af vissa å kollegii ännu gällande lönestat uppförda tjänstebefattningar, nämligen dels två kammarrådsbefattningar dels fyra tjänstebefattningar af första lönegraden dels ock en vaktmästartjänst. Enär emellertid, i afvaktan å blifvande lönereglering för ämbetsverket, ett kammarrådsämbete och två tjänstebefattningar i första lönegraden, hvilka samtliga under de närmast föregående åren blifvit vakanta, blifvit, i enlighet med löneregleringskommitténs därom gjorda hemställan, tillsatta allenast tillsvidare på förordnande, utgjordes de ordinarie befattningshafvare inom ämbetsverket, för hvilka plats inom den föreslagna nya organisationen icke kunde beredas, endast af ett kammarråd, två första gradens tjänstemän samt en vaktmästare.

Af dessa öfvertaliga tjänstemän ansågs kammarrådet enligt den föreslagna nya organisationen icke vidare kunna beredas sysselsättning inom ämbetsverket, hvaremot de två tjänstemännen af första lönegraden, hvilka beklädde notariebefattningar inom verket och hade en tjänstgöring till väsentlig del af samma beskaffenhet som de hos ämbetsverket anställda amanuensernas, ansågos kunna inom verket användas till sådant arbete, som af sistnämnda tjänstemän förrättades, i följd hvaraf det eljest behöfliga antalet amanuenser inom verket ansågs, så länge de ifrågavarande notariebefattningarnas innehafvare kvarstode i tjänsten, kunna minskas från sex till fyra, och under samma tid för hvardera af nyssnämnda två öfvertaliga tjänstemän besparas statsverket ett belopp, motsvarande hvad af anslaget till vikariatsersättning m. m. å den nya staten beräknats eljest skola utgå till aflönande af en fast anställd amanuens jämte vikarie för honom, eller för helt år räknadt, 2,125 kronor.

Då emellertid enligt först omförmälda proposition den nya aflöningsstaten för kammarkollegium var afsedd att träda i kraft endast under förutsättning, att en administrativ högsta domstol eller så kallad regeringsrätt under loppet af innevarande år trädde i verksamhet, och samtidigt eller åtminstone kort efter det så komme att ske, men tiden härför icke kunde vid propositionens aflåtande med visshet beräknas, ansågs lämpligast, att den äldre, för kammarkollegium ännu gällande lönestaten jämväl för nu innevarande år lämnades orubbad men att Riksdagens medgifvande inhämtades därtill, att, under förutsättning att regeringsrätten komme till stånd, de å samma stat anslagna medel finge, i den mån så erfordrades, af Kungl. Maj:t disponeras för bestridande af

de utgifter, som enligt den nya tilltänkta staten för kammarkollegium belöpte å den del af året, under hvilken densamma komme att under nämnda förutsättning vinna tillämpning.

Jämte det i berörda nådiga proposition framlades förslag till ny aflöningsstat för kammarkollegium — slutande å 117,600 kronor — att träda i kraft å dag under innevarande år, som framdeles af Kungl. Maj:t bestämdes, föreslogs därför i samma proposition tillika, att det i riksstaten för kammarkollegium ditills uppförda ordinarie anslaget måtte jämväl i 1909 års riksstat uppföras med oförändradt belopp, eller 122,100 kronor; att, under förut angifna förutsättning för den nya aflöningsstatens ikraftträdande, det med fullmakt försedda kammarråd äfvensom de ordinarie tjänstemän af första lönegraden samt vaktmästare, hvilka såsom öfvertaliga icke blefve å den nya staten uppförda, skulle samtidigt som denna trädde i tillämpning uppföras, den förstnämnde å allmänna indragningsstaten samt de öfriga med fortsatt tjänstgöringsskyldighet å öfvergångsstat och samtliga med de aflöningsförmåner, som enligt den nu gällande staten för kammarkollegium tillkomme dem; samt att Riksdagen måtte medgifva, dels att till täckande af de utgifter, som skulle enligt den nya aflöningsstaten under innevarande år bestridas, äfvensom till aflönande under samma år af de tjänst innehafvare, hvilka komme att vid den nya aflöningsstatens ikraftträdande såsom öfvertaliga uppföras å öfvergångsstat, finge disponeras de å den nu gällande aflöningsstaten för kammarkollegium anvisade medel, dels ock att aflönning till det öfvertaliga med fullmakt försedda kammarråd, som komme att vid den nya aflöningsstatens ikraftträdande uppföras å allmänna indragningsstaten, jämväl finge för innevarande år utgå af de å den hittills gällande staten för kollegium anvisade medel, i den mån desamma därtill försloge, men i öfrigt från allmänna indragningsstaten.

I skrifvelse den 1 sistlidne juni angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel har Riksdagen i förevarande ämne erinrat, bland annat, att därest, såsom chefen för finansdepartementet i det af honom till statsrådsprotokollet i ärendet afgifna yttrande förutsatt, ett betydligt antal mål komme att från kammarkollegium öfverflyttas dels, efter regeringsrättens inrättande, till denna domstol, och dels till domänstyrelsen, kollegiets ämbetsverksamhet, som redan genom upphörande af ärenden rörande grundskatter och till största delen äfven rörande skattefrälseräntor minskats, komme att ytterligare i väsentlig mån begränsas. Vid sådant förhållande och ehuru väl den kollegiala förvaltningsformen gifvetvis borde bibehållas beträffande vissa mål, hade Riksdagen i likhet med löneregleringskommittén ansett, att kammar-

kollegium kunde i viss mån likställas med statskontoret samt att med afseende härå kollegiets chef — hvilken i den af Kungl. Maj:t föreslagna staten fortfarande upptagits under benämningen president med en aflöning af 7,500 kronor såsom lön, 3,500 kronor såsom tjänstgöringspenningar och 1,000 kronor såsom ortstillägg, eller tillhoppa 12,000 kronor — borde liksom chefen för statskontoret benämnas generaldirektör och erhålla samma löneförmåner som chefen för sistnämnda ämbetsverk, nämligen 7,000 kronor i lön, 3,000 kronor i tjänstgöringspenningar och 1,000 kronor i ortstillägg, eller tillsammans 11,000 kronor, dock att någon rubbning i afseende å benämningen beträffande redan varande innehafvare af presidentämbetet naturligen icke borde ifrågakomma. Hvad Kungl. Maj:t i omförmälda nådiga proposition i öfrigt såväl beträffande lönestaten som i afseende å öfvergången därtill m. m. föreslagit har, enligt hvad Riksdagen i dess nyssberörda skrifvelse vidare anmält, i alla delar af Riksdagen bifallits, därvid emellertid Riksdagen tillika i fråga om den nya lönestatens ikraftträdande beslutit, att denna skulle träda i kraft den dag under nu innevarande år, som Kungl. Maj:t bestämde, under förutsättning att Kungl. Maj:t dessförinnan meddelade viss föreskrift rörande sättet för arbetets ordnande inom verket.

Sedan Kungl. Maj:t genom nådigt beslut den 17 sistlidne juni anbefallt kammarkollegium att i anledning af Riksdagens berörda beslut samt med afseende å innehållet i förenämnda proposition jämte därvid fogade statsrådsprotokoll äfvensom Riksdagens omförmälda skrifvelse afgifva förslag till ny instruktion för ämbetsverket äfvensom till de förändrade bestämmelser i öfrigt, som af den ifrågasatta begränsningen i kollegii ämbetsverksamhet kunde finnas påkallade, jämte nödiga öfvergångsbestämmelser såväl i nyssberörda hänseende som ock i afseende å öfvergång till den föreslagna förändrade organisationen af ämbetsverket, har kollegium i underdånig skrifvelse den 27 sistlidne november afgifvit särskildt yttrande angående de belopp, hvarmed kollegium, under förutsättning att den villkorligt beslutade nya aflöningsstaten för kollegium komme att träda i kraft under loppet af innevarande år, borde i riksstaten för år 1910 ingå.

Med tillkännagifvande att de i förenämnda nådiga proposition angifna förhållanden i afseende å antalet ordinarie befattningshafvare inom verket, för hvilka plats inom den nya organisationen icke kunnat beredas, fortfarande kvarstode oförändrade, har kollegium därvid erinrat, bland annat, att i följd häraf och med tillämpning af innehållet i den nådiga propositionen och Riksdagens beslut i ämnet borde — under

nyss angifna förutsättning — å riksstatens sjunde hufvudtitel uppföras ej mindre aflöningsstat för kammarkollegium i enlighet med Riksdagens beslut än äfven öfvergångsstat med lön och tjänstgöringspenningar för två första gradens tjänstemän och en vaktmästare, nämligen för en hvar af de förra lön 1,800 kronor och tjänstgöringspenningar 1,200 kronor samt för vaktmästaren lön 500 kronor och tjänstgöringspenningar 300 kronor eller tillhopa 6,800 kronor, hvarjämte det eller de ålders-tillägg, som i enlighet med den för kollegium nu gällande aflöningsstat af dessa befattningshafvare redan intjänats eller kunde komma att intjänas, borde utgå från det under sjunde hufvudtiteln anvisade gemensamma förslagsanslaget till ålderstillägg.

Tillika har kollegium i sin berörda skrifvelse anført, att kollegium ansåge billigt, att de öfvertaliga, till fortfarande tjänstgöring förpliktade befattningshafvarna blefve berättigade till extra lönetillägg i den mån sådant lönetillägg tillerkändes andra statens tjänstemän och betjante, hvilkas aflöningsförmåner icke vid senare årens riksdagar ny- eller omreglerats. Enär emellertid det lönetillägg, som kunde tillkomma dessa befattningshafvare, borde utgå af det särskilda anslag, Riksdagen för sådant ändamål kunde komma att anvisa, hade kollegium icke ansett sig böra föreslå uppförande å öfvergångsstat af något härför erforderligt belopp.

Sedan numera nästlidet års Riksdag såsom hvilande antagit de i förut omförmälda proposition föreslagna grundlagsändringar, hvilka utgöra förutsättning för inrättande af en administrativ högsta domstol eller regeringsrätt, torde, därest samma ändringar af nu instundande Riksdag definitivt beslutas och i följd däraf en regeringsrätt under innevarande år kommer till stånd, i sammanhang därmed ny aflöningsstat för kammarkollegium böra af Eders Kungl. Maj:t fastställas äfvensom erforderliga föreskrifter meddelas angående uppförande af det i och med den nya statens ikraftträdande öfvertaliga kammarrådet å indragningsstat samt af öfriga öfvertaliga befattningshafvare å öfvergångsstat med mera, som därmed står i samband.

Enär emellertid för uppgörande af nästkommande års statsreglering det belopp, som bör i riksstaten för kammarkollegium uppföras, måste, såvidt på Kungl. Maj:t ankommer, redan nu fixeras, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t täcktes, med godkännande af Riksdagens omförmälda beslut i hvad detsamma afviker från Eders Kungl. Maj:ts förslag i ämnet, medgifva, att i hvad angår aflöningsstaten, den-

sammas belopp måtte få upptagas till det af Riksdagen beslutade beloppet 116,600 kronor.

Hvad angår öfvergångsstaten, är visserligen möjligt, att denna på grund af en eller flera befattningshafvares afgang från sin befattning, innan den nya aflöningsstaten träder i kraft, kan komma att te sig något annorlunda än kammarkollegium nu föreslagit. Då emellertid detta förhållande, på grund däraf att den nya staten endast villkorligt antagits, ännu är sväfvande, måste man gifvetvis för närvarande utgå från de af kollegium i dess nu föreliggande skrifvelse antagna förutsättningar.

I enlighet härmed skulle öfvergångsstaten erhålla följande utseende:

Öfvergångsstat.

	K r o n o r.		
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa.
1 tjänsteman i första lönegraden	1,800	1,200	3,000
1 dito	1,800	1,200	3,000
1 vaktmästare	500	300	800
Summa	—	—	6,800

Ann. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.

I öfverensstämmelse härmed skulle hela det för kammarkollegium erforderliga beloppet blifva 123,400 kronor, eller således 1,300 kronor mera än det för kollegium i riksstaten nu uppförda beloppet.

På sätt jag förut erinrat, kommer emellertid, så länge de i öfvergångsstaten uppförda två tjänstemännen kvarstå i tjänsten, att för en hvar af dem å det i aflöningsstaten uppförda anslaget till vikariatsersättning m. m. besparas statsverket ett belopp af 2,125 kronor, i följd hvaraf för sådant fall, äfven utgifterna å öfvergångsstaten inberäknade, uppkommer en minskning å det hela.

Att de ålderstillägg, som intjänats eller komma att intjänas af å öfvergångsstat kvarstående befattningshafvare, böra utgå från sjunde hufvudtitelns anslag till ålderstillägg, torde falla af sig själf.

Lika med kammarkollegium anser jag billigheten fordra, att nyssnämnda befattningshafvare, för hvilka på grund af ämbetsverkets omreglering plats icke kan beredas inom den nya organisationens ram, fortfarande komma i åtnjutande af extra lönetillägg enligt enahanda grunder, som, enligt hvad jag förut hemställt, skulle komma till tillämpning beträffande öfriga tjänst innehafvare, hvilkas löneförhållanden under senare åren icke ny- eller omreglerats.»

Med erinran att Riksdagen numera beslutat inrättande af en administrativ högsta domstol eller regeringsrätt, i afbidan på hvilket beslut tillämpningen af den af förra årets Riksdag godkända lönestaten för kammarkollegium samt den i samband därmed beslutade förändrade organisation af ämbetsverket uppskjutits, får utskottet, som icke haft något att erinra mot det nu framlagda förslaget till öfvergångsstat, hemställa,

att Riksdagen må

a) godkänna följande öfvergångsstat för kammarkollegium:

	K r o n o r .		
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Summa.
1 tjänsteman i första lönegraden	1,800	1,200	3,000
1 dito	1,800	1,200	3,000
1 vaktmästare	500	300	800
Summa	—	—	6,800

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.

b) höja det för kammarkollegium uppförda ordinarie anslaget nu 122,100 kronor med 1,300 kronor, eller således till 123,400 kronor.

Stockholm den 26 mars 1909.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.